

uitspraak

RECHTBANK ROERMOND

Bestuursrecht

zaaknummers: AWB 12 / 469 en 12 / 471

uitspraak van de voorzieningenrechter van 10 mei 2012 op het beroep en het verzoek om voorlopige voorziening in de zaak tussen

Vereniging Behoud de Parel en Coöperatie Mobilisation, te Grubbenvorst, eiseressen,
(gemachtigde: mr. V. Wösten)

en

het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Horst aan de Maas,
verweerder

Als derde-partij heeft aan het geding deelgenomen: **Heideveld Varkens B.V.**, te
Grubbenvorst, (gemachtigde: mr. J. de Rooij).

Procesverloop

Bij besluit van 12 juli 2011 (het primaire besluit) heeft verweerder geweigerd handhavend op te treden tegen het veehouderijbedrijf aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst van Heideveld Varkens B.V. (verder: Heideveld).

Bij besluit van 8 maart 2012 (het bestreden besluit) heeft verweerder het bezwaar van eiseressen ongegrond verklaard.

Eiseressen hebben tegen het bestreden besluit beroep ingesteld. Zij hebben tevens de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 3 mei 2012. Eiseressen zijn verschenen bij A. Vollenberg, H.J. Sanders en W. Bergs, bijgestaan door hun gemachtigde. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. M.W.H. Verheijen, M.J.M. Bouwmans en J.M.P. van Wijlick. Derde-partij is verschenen bij G. Vullings, bijgestaan door haar gemachtigde.

Overwegingen

1. In artikel 8:81 van de Awb is bepaald dat indien tegen een besluit beroep is ingesteld bij de rechtbank, de voorzieningenrechter van de rechtbank die bevoegd is in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening kan treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.
2. Met betrekking tot het vereiste spoedeisend belang is de rechter van oordeel dat dit eiseressen niet kan worden ontzegd. Weliswaar is er al geruime tijd sprake van een overtredings situatie waartegen geen stappen zijn ondernomen, doch dit laat onverlet dat

wanneer deze situatie voortduurt er sprake is van een milieubelasting die meer en zwaarder is dan volgens de normen is toegestaan (7.700 kg NH₃ per jaar) en die, wanneer eenmaal plaatsgevonden, niet meer ongedaan kan worden gemaakt.

3. Na afloop van de zitting is de voorzieningenrechter tot de conclusie gekomen dat nader onderzoek niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak. De voorzieningenrechter doet daarom op grond van artikel 8:86 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) niet alleen uitspraak op het verzoek om voorlopige voorziening, maar ook op het beroep.
4. Op 22 februari 1999 is aan Heideveld een revisievergunning verleend voor een vleesvarkenshouderij met 6 stallen, een werktuigberging en een propaantank. Op 23 november 1999 is een veranderingsvergunning verleend voor een was- en kadaverplaats. De vergunde situatie heeft betrekking op 5262 vleesvarkens, traditioneel gehuisvest, en 2181 vleesvarkens in een nieuwe stal met groen labelsysteem.
5. Niet in geschil is dat Heideveld in ieder geval sedert 1 januari 2010 handelt in strijd met de milieuregelgeving, aangezien het bedrijf uiterlijk per die datum op grond van artikel 4 van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (het Besluit huisvesting) diende te voldoen aan de eisen van de Beste Beschikbare Technieken (BBT). Erkend is dat het bedrijf niet aan de BBT-eisen voldoet en dat de overtreding nog voortduurt.
6. Op 16 mei 2011 is door eiseressen bij verweerder een verzoek tot handhaving ingediend op grond van overtreding van het Besluit huisvesting.
7. Verweerder heeft het verzoek bij het primaire besluit van 12 juli 2011 afgewezen. Aan deze afwijzing heeft verweerder ten grondslag gelegd dat er ten aanzien van het varkensbedrijf aan de Laagheide 9 sprake is van concreet zicht op legalisatie. Dit standpunt heeft verweerder gebaseerd op het gegeven dat er een ontvankelijke aanvraag ter verkrijging van een milieuvergunning is ingediend bij de provincie voor een Nieuw Gemengd Bedrijf (NGB) in het LOG Witveldweg, op basis waarvan naar verwachting in augustus 2011 een ontwerpbeschikking zou worden vastgesteld.
8. Eiseressen hebben in bezwaar bestreden dat er sprake is van zicht op legalisatie, aangezien deze motivering miskent dat voor de huidige bedrijfsvoering geen zicht op legalisatie bestaat. Immers, niet is aan de orde de vraag of enige toekomstige bedrijfsvoering mogelijk vergunbaar is, maar enkel de vraag of de thans feitelijke bestaande bedrijfsvoering legaliseerbaar is, aldus eiseressen in hun bezwaarschrift.
9. Nadat partijen door de daartoe bevoegde commissie zijn gehoord heeft de commissie op 29 november 2011 advies uitgebracht, waarna verweerder op 8 maart 2012 het thans bestreden besluit heeft genomen. In dit besluit heeft verweerder na de vermelding dat inmiddels een ontwerp-milieuvergunning ter inzage heeft gelegen waartegen zienswijzen zijn ingediend, de volgende zinsnede opgenomen:
“Met u zijn wij van mening dat daarmee ten aanzien van de huidige bedrijfssituatie geen zicht op legalisatie bestaat. Echter zal het huidige bedrijf opgaan in het beoogde nieuw gemengd bedrijf (NGB). Realisering van het NGB zal betekenen dat de huidige stallen vernieuwbouwd c.q. gesloopt moeten worden.”
Vervolgens is in het besluit onder verwijzing naar de in het primaire besluit geschetste ontwikkelingen het standpunt verwoord dat het in dat licht niet redelijk is te achten om van

de inrichtinghouder te verlangen om in de huidige stallen voorzieningen te treffen waarmee voldaan wordt aan de IPPC-richtlijn en/of het Besluit huisvesting en geconcludeerd dat een handhavingsactie met als doel om in de huidige situatie te voldoen aan voornoemde regelgeving zal leiden tot een onevenredige kapitaalvernietiging. Op grond van het vorenstaande is besloten om van handhaving af te zien en de huidige situatie te gedogen gedurende de periode dat de procedure om te komen tot het NGB gaande is, waarbij wordt verwacht dat een en ander rond de zomer van 2012 zijn beslag zal krijgen.

10. Eiseressen hebben hiertegen beroep ingesteld en tevens verzocht om een voorlopige te treffen.

11. De rechter overweegt als volgt.

12. Partijen verschillen niet van mening over beantwoording van de vraag of verweerder in het onderhavige geval als bevoegd gezag is aan te merken. De rechter overweegt in dit verband evenwel ambtshalve dat zij de overwegingen op basis waarvan verweerder zichzelf blijkt het verhandelde ter hoorzitting bij de Commissie als bevoegde instantie beschouwt rechtens niet juist acht. De voor de bevoegdheidsvraag ten deze relevante criteria zijn opgenomen in Bijlage I van het Besluit omgevingsrecht (Bor) onder C Categorie 28.4 onder a ten zesde en onder c ten eerste. Hoewel in het dossier stukken ter vaststelling van de relevante gegevens daaromtrent ontbreken, is de rechter op grond van de verklaringen van partijen ter zitting van oordeel dat voldoende is komen vast te staan dat verweerder ten deze als bevoegd gezag heeft te gelden. Blijkens de door partijen bevestigde verklaringen van Vullings heeft Heideveld geen opslag heeft van 1000 m³ of meer en wordt er minder dan 15.000 ton afval doorgezet per jaar.

13. Vervolgens is eerst de vraag aan de orde hoe de afwijzingsgrond zoals verwoord in het bestreden besluit en zoals hierboven onder 9 weergegeven, opgevat dient te worden. Door eiseressen is de afwijzingsgrond bij het besluit op bezwaar (blijkens het beroep- en verzoekschrift, de pleitnota en het verhandelde ter zitting) aldus opgevat dat verweerder thans erkent dat er geen sprake is van concreet zicht op legalisatie, doch dat de afwijzing heeft plaatsgevonden op grond van een belangenweging waarbij doorslaggevende betekenis is toegekend aan het belang van Heideveld, aangezien er sprake zou zijn van onevenredige kapitaalvernietiging bij handhavend optreden.

14. Door verweerder is ter zitting betoogd dat er sprake is van 'een ongelukkige formulering', maar dat ook na heroverweging de afwijzingsgrond voor het verzoek tot handhaving (nog steeds) is gebaseerd op concreet zicht op legalisatie, waarbij wederom is verwezen naar de ontvankelijke milieuaanvraag voor het NGB die bij de provincie in behandeling is.

15. De rechter is van oordeel dat de motivering in het bestreden besluit op dit (cruciale) punt minst genomen onduidelijk en verwarrend is en daardoor in strijd met de rechtszekerheid. In dit opzicht kleeft er derhalve een gebrek aan het bestreden besluit, zodat het op grond van artikel 7:12, eerste lid, van de Awb reeds daarom in rechte geen stand kan houden en voor vernietiging in aanmerking komt. De rechter ziet evenwel aanleiding om te bezien of de rechtsgevolgen in stand kunnen worden gelaten. Dienaangaande wordt als volgt overwogen.

16. Wat er ook zij van de formulering in het bestreden besluit, uit het verhandelde ter zitting kan bezwaarlijk anders worden geconcludeerd dan dat verweerder ook in heroverweging weer aan het achterwege laten van handhaving beoogd heeft ten grondslag te leggen dat er binnen korte termijn concreet zicht is op legalisatie.

17. Niet in geschil is dat een ontvankelijke milieuvergunning in behandeling is bij de provincie voor een NGB. Waar deze vergunningaanvraag precies op ziet, kan niet worden vastgesteld, nu zich ter zake geen stukken in het dossier bevinden. Echter geconcludeerd dient te worden dat die aanvraag, anders dan verweerder betoogt, niet ziet op legalisering van de huidige illegale situatie, die er immers in bestaat dat vleesvarkens in traditionele stallen worden gehouden. Concreet zicht op legalisatie van het houden van vleesvarkens in traditionele stallen bestaat er daarom niet. Voorts is wat betreft de bedrijfseconomische situatie van Heideveld niet concreet onderbouwd gebleken van omstandigheden die er toe leiden dat handhavend optreden tegen de illegale situatie in verband daarmee onevenredig zou zijn.

Verweerder heeft echter terecht gewicht gehecht aan de omstandigheid dat een vergunningaanvraag in behandeling is die ziet op een situatie voor het houden van vleesvarkens waarbij BBT zullen worden toegepast, waardoor er ten tijde van het nemen van het bestreden besluit concreet zicht was op het op korte termijn ontstaan van een legale –zij het andere- bedrijfssituatie, die vanuit milieuhygiënisch oogpunt meer bescherming biedt dan de thans bestaande situatie. Terecht heeft verweerder op grond hiervan geconcludeerd dat handhavend optreden ter zake van de in 1999 verleende vergunning zodanig onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen, dat van dat optreden behoort te worden afgezien. (Zie LJN: AX2147, RvS 17-05-2006, 200507116/1).

18. Waar door eiseressen is gesteld dat er door overmatige stikstofdepositie aanmerkelijke schade optreedt voor het leefmilieu, volgt de rechter Heideveld in zijn betoog op dit punt ter zitting, dat voor zover hieraan al de betekenis zou kunnen toekomen die eiseressen voor ogen staat, er in het concrete geval geen aanknopingspunten zijn om aan te nemen dat er ook daadwerkelijk sprake is van gevaar voor de volksgezondheid, zodat verweerder daaraan geen doorslaggevende betekenis heeft hoeven hechten en daarin evenmin grond heeft hoeven zien om nu, in de periode voordat de nieuwe situatie zal zijn vergund en gerealiseerd, handhavend op te treden.

19. Het tijdens Heideveld gedane beroep op het vertrouwensbeginsel kan gelet op het vorenstaande verder buiten beschouwing blijven.

20. Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep van eiseressen gegrond dient te worden verklaard. De voorzieningenrechter vernietigt het bestreden besluit en ziet aanleiding de rechtsgevolgen van het te vernietigen besluit in stand te laten vanwege het concrete zicht op het ontstaan van een legale bedrijfssituatie.

21. Het oordeel in de beroepszaak is aan leiding om het verzoek om een voorlopige voorziening af te wijzen.

22. De voorzieningenrechter veroordeelt verweerder in de door eiseressen gemaakte proceskosten in de beroepszaak. Deze kosten stelt de voorzieningenrechter op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op € 874,00 (één punt voor het indienen van het beroepsschrift, één punt

voor het verschijnen ter zitting, met een waarde per punt van € 437,00 en een wegingsfactor 1).

Beslissing

De voorzieningenrechter:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit;
- bepaalt dat de rechtsgevolgen van het vernietigde bestreden besluit in stand blijven;
- wijst het verzoek om voorlopige voorziening af;
- draagt verweerder op het in de beroepszaak betaalde griffierecht van € 310,00 aan eiseressen te vergoeden;
- veroordeelt verweerder in de proceskosten tot een bedrag van € 874,00, te betalen aan eiseressen.

Deze uitspraak is gedaan door mr. L.M.J.A. barones van Hövell tot Westerflier-Dassen, voorzieningenrechter, in aanwezigheid van J.N. Buddeke, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 10 mei 2012.

w.g. J.N. Buddeke,
griffier

w.g. mr. L.M.J.A. van Hövell tot
Westerflier-Dassen,
rechter

Voor eensluidend afschrift:
de griffier,

Afschrift verzonden aan partijen op:
10 MEI 2012

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kan voor zover daarmee is beslist op het beroep binnen zes weken na de dag van verzending daarvan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Voor zover bij deze uitspraak is beslist op het verzoek om voorlopige voorziening staat daartegen geen rechtsmiddel open.